

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 707/06-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbećić kao predsjednice vijeća te Dražena Tripala, Miroslava Šovanja, Marijana Svedrovića i Dragana Poljaka kao članova vijeća, uz sudjelovanje višeg sudskog savjetnika Ivana Protkovića kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog N. P. zbog kaznenog djela iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zadru od 19. svibnja 2006. broj K-64/05, u sjednici vijeća održanoj 7. ožujka 2007., u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Nade Kolak-Parfenjuk,

presudio je:

Odbija se žalba optuženog N. P. kao neosnovana i potvrđuje se prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom optuženi N. P. proglašen je krivim zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 31/93. i 39/93.) te je na temelju istog propisa osuđen na kaznu zatvora u trajanju šest godina.

Optuženom N. P. je na temelju članka 63. stavka 1. Kaznenog zakona u izrečenu kaznu uračunato vrijeme lišenja slobode i vrijeme provedeno u pritvoru od 29. studenog 2004. pa nadalje.

Na temelju članka 122. stavka 4. Zakona o kaznenom postupku optuženi N. P. u cijelosti je oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka.

Protiv ove presude žalbu je podnio optuženi N. P. po branitelju, odvjetniku L. Š., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog

stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskome sudu na ponovno raspravljanje, odnosno da se preinači na način da okrivljeniku izrekne kazna zatvora u kraćem trajanju.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Spis je, u skladu s odredbom članka 373. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku, dostavljen na dužno razgledanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske koje je u pisanom očitovanju, jednako kao i zamjenica Glavnog državnog odvjetnika na sjednici vijeća, predložilo odbijanje žalbe optuženika.

Sjednica vijeća održana je u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Nade Kolak-Parfenjuk, a u odsutnosti branitelja optuženika, odvjetnika L. Š., koji je o sjednici uredno izviješten, kao i u odsutnosti optuženog N. P. koji se nalazi u pritvoru i ima branitelja, a predsjednik vijeća niti vijeće nisu smatrali da bi njegova nazočnost bila svrhovita.

Žalba optuženika nije osnovana.

Nije u pravu optuženi N. P. kada tvrdi da je izreka pobijane presude proturječna razlozima presude, da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, da su navedeni razlozi nejasni i u znatnoj mjeri proturječni, da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju zapisnika o iskazima svjedoka i samih tih zapisnika.

Obrazlažući navodne proturječnosti između izreke presude i njenih razloga optuženi N. P. zapravo pobija pravilnost činjeničnih utvrđenja, suprotstavljajući utvrđenjima prvostupanjskog suda opisanima u izreci one dokaze - dijelove iskaza svjedoka - kojima pokušava osporiti zaključke suda. Tako ističe da prvostupanjski sud u izreci presude navodi da je optuženi N. P. oštećenju D. Š. zadao povrede i zapalio njenu kuću dana 7. odnosno 8. veljače 1992., a da iz iskaza svjedokinje D. Š. proizlazi da joj je okrivljenik te povrede zadao 2. srpnja 1992. te da joj je kuću zapalio dan kasnije. Pritom optuženik zanemaruje da je svjedokinja D. Š. u ranijim iskazima (u istrazi i na ranijoj glavnoj raspravi) ove događaje smjestila upravo u veljaču 1992., kako je to i opisano u izreci presude, a da je tek prilikom ispitivanja na glavnoj raspravi iskazala da se sve to zbilo u srpnju 1992. godine, ali da je prvostupanjski sud prihvatio njene ranije iskaze upravo u ovome dijelu, a za takvu ocjenu njenih iskaza dao i jasne razloge.

Stoga nema nikakove proturječnosti između izreke pobijane presude i njenih razloga.

Optuženi N. P. u žalbi tvrdi da prvostupanjski sud nije dao razloge za utvrđenja koja se odnose na događaj opisan pod alinejom b) izreke presude, kao niti razloge zbog kojih je prihvatio navod svjedokinje D. Š. da je prepoznala optuženog N. P. kao počinitelja radnji predmetnog kaznenog djela.

Suprotno ovim žalbenim tvrdnjama, prvostupanjski je sud pozorno analizirao iskaze svih svjedoka, posebno iskaze oštećene D. Š. ispitane kao svjedokinje te je dao jasne razloge zbog kojih je prihvatio te iskaze kao istinite, naročito u dijelovima koji se odnose na utvrđenje

da je upravo optuženi N. P. počinio opisane radnje. Iskaz svjedokinje D. Š. prema kojem je ona kritične zgode prepoznala optuženika prvostupanjski je sud cijenio s posebnom pozornošću, analizirajući ga usporedno s iskazima svjedoka G. Š. i J. Š..

Zbog toga žalitelj nije u pravu kada tvrdi da pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.

Preostale tvrdnje iz žalbe optuženika koje se odnose na ovu žalbenu osnovu - da su razlozi pobijane presude nejasni i u znatnoj mjeri proturječni te da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju zapisnika o iskazima svjedoka i samih tih zapisnika - nisu obrazložene, jer se u žalbi ne navodi koji bi to razlozi biti nejasni ili proturječni, niti se ukazuje na iskaze svjedoka koji bi u presudi bili pogrešno interpretirani.

Slijedom iznesenog, optuženik neosnovano pobija presudu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 367. stavka 1. točke 11. Zakona o kaznenom postupku.

Obrazlažući žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, optuženi N. P. pokušava osporiti iskaz svjedokinje D. Š., pri čemu prvenstveno pokušava dovesti u sumnju njenu tvrdnju da je prepoznala optuženog N. P. kao osobu koja je u inkriminiranom razdoblju u tri navrata dolazila u kuću oštećenice, fizički je zlostavljala i zapalila prostorije na katu kuće na način kako je to detaljno opisano u izreci prvostupanjske presude, suprotstavljajući njenom iskazu obranu optuženika.

Suprotno ovim žalbenim navodima, prvostupanjski je sud dao valjane razloge za utvrđenje da je upravo optuženi N. P. počinio radnje opisane u izreci pobijane presude, a te razloge prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Naime, svjedokinja D. Š. je tijekom svih ispitivanja bila dosljedna u tvrdnji da je pojedina od zlostavljanja koje je ona doživjela tijekom okupacije sela R. počinio upravo optuženi N. P., navodeći da ga je prepoznala i kada je navukao na glavu tanku najlonsku čarapu te da ga je prepoznala i po glasu. Suprotno žalbenim navodima, iz iskaza ove svjedokinje ne proizlazi da bi optuženi P. tijekom cijelog tog događaja držao baterijsku lampu uperenu u oči oštećenice; ona je detaljno opisala optuženikovo traženje oružja i novca po kući, vađenje stvari iz ormara, pa čak i razbijanje šivaćeg stroja, pa je očigledno da se optuženik, u situaciji kada u kući oštećenice nije bilo električne rasvjete, baterijskom lampom služio za osvjetljavanje prostora koji je pretraživao, uslijed čega je oštećenica mogla vidjeti i njegovo lice koje je mogla prepoznati i usprkos čarapi, a mogla je uočiti i optuženikov specifični prsten o kojem je iskazao i svjedok G. Š.. Osim toga, kuća oštećenice je tijekom tog događaja bila osvijetljena i svijećom koju je bila upalila J. Š.. Konačno, iz iskaza oštećenice proizlazi i da su joj se optuženik i J. P. u više navrata obraćali, zbog čega ih je ona mogla prepoznati i po glasovima. Pritom valja reći da je i optuženi P. u svom iskazu naveo da oštećenu D. Š. poznaje od ranije, da je s njenom djecom išao u školu, pa je neosnovana žalbena tvrdnja da se njih dvoje ne poznaju i da nikada ranije nisu razgovarali.

U odnosu na usporedbu iskaza svjedokinje D. Š. i svjedoka G. Š. koje optuženik u žalbi detaljno analizira i ističe pojedinosti na kojima temelji tvrdnju o neistinitosti iskaza D. Š. valja naglasiti da svjedok Š. potvrđuje iskaz oštećenice u svim onim bitnim elementima o

kojima je, i prema njenom iskazu, mogao imati neposredna saznanja: on je opisao gašenje požara u kući oštećenice, i to u vrijeme kada je, kako je on izrijekom naveo, optuženi N. P. bio u selu; iskazao je da je i njemu oštećenica rekla da joj je kuću zapalio upravo optuženi i da ga je ona vidjela, da je bio maskiran, da ga je prepoznala i po prstenu; naveo je i da je s optuženikom razgovarao o tome da D. Š. govori da ju N. P. maltretira te da je optuženi nakon toga krenuo oštećenici. Stoga razlike u njihovim iskazima o nebitnim okolnostima na kojima ustraje žalitelj - primjerice, je li G. Š. pomogao gasiti požar na njenoj kući ili je samo bio u blizini - uistinu nisu takvog karaktera da bi dovele u sumnju istinitost iskaza D. Š. u onome dijelu u kojem opisuju optuženikove radnje koje su predmet ovog postupka.

Slijedom iznesenog, prvostupanjski sud je osnovano prihvatio kao istinit iskaz svjedokinje D. Š. u kojem je ona detaljno opisala postupanje optuženog N. P. tijekom događaja opisanih pod alinejom a) izreke prvostupanjske presude, našavši da je taj iskaz potvrđen i drugim dokazima - prvenstveno iskazima ostalih svjedoka, time da je pravilno zaključio da je točno vremensko određenje tih događaja koje je ova svjedokinja iznijela tijekom ispitivanja u istrazi i na ranijoj glavnoj raspravi.

Neutemeljena je i žalbena tvrdnja da nema nikakvih dokaza za radnje optuženika opisane pod alinejom b) izreke presude, jer je iskaz oštećenice u kojem je opisala ta zbivanja u cijelosti potvrđen i iskazom svjedokinje J. Š. koja je, osim što je opisala dio događaja iz veljače 1992. kojem je prisustvovala, navela i da se sjeća još jedne noći kad su u kuću D. Š. došli optuženi N. P. i J. P. te su tukli oštećenicu. Iako ova svjedokinja nije mogla reći kada se točno zbilo ovaj posljednji događaj, očigledno je da se radilo upravo o zbivanjima iz kolovoza 1992., kako je to iskazala oštećenica, a ne o zbivanjima iz veljače iste godine, pa neosnovano optuženi u žalbi tvrdi da sud „upliće“ iskaze ovih svjedokinja na način da se ne može razjasniti na koje događaje se oni odnose. Stoga je prvostupanjski sud na temelju ovih iskaza ispravno našao dokazanim i radnje optuženika opisane pod alinejom b) izreke pobijane presude.

Optuženi N. P. ističe i žalbenu osnovu nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ali istu ne obrazlaže jer u žalbi ne ukazuje na neke odlučne činjenice koje bi prvostupanjski sud propustio utvrditi.

Stoga je neosnovana žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 369. Zakona o kaznenom postupku).

Nije u pravu optuženi N. P. niti kada tvrdi da prvostupanjski sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio istaknute olakotne okolnosti te da nije uzeo u obzir da su optuženiku u međuvremenu umrli otac i brat.

Naime, prvostupanjski je sud prilikom odmjeravanja kazne pravilno utvrdio i ispravno cijenio sve okolnosti koje, u smislu članka 37. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, utječu na odmjeravanje kazne: olakotnim okolnostima cijenio je da optuženi N. P. do sada nije osuđivan, da je oženjen i da ima jedno dijete te da je u vrijeme počinjenja kaznenog djela imao svega 23 godine, dok otegotnih okolnosti nije našao.

Ovaj drugostupanjski sud prihvaća opisane okolnosti i njihovu ocjenu pa, imajući na umu i težinu počinjenog djela, nalazi da je kazna zatvora koja je po prvostupanjskom sudu

odmjerena u trajanju šest godina za kazneno djelo za koje je zapriječena kazna zatvora od najmanje pet godina ili kazna zatvora od dvadeset godina, primjerena i počinjenom djelu i ličnosti optuženika, a smrt oca i brata optuženika nisu takve okolnosti koje bi opravdale izricanje blaže kazne. Stoga se upravo ova kazna ukazuje pogodnom da ostvari kako opću svrhu kaznenopravnih sankcija iz članka 4. stavka 2. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, tako i svrhu kažnjavanja opisanu u članku 31. istog Zakona.

Budući da ne postoje razlozi zbog kojih optuženik pobija prvostupanjsku presudu, i kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene niti povrede zakona iz članka 379. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je na temelju članka 387. Zakona o kaznenom postupku žalbu optuženog N. P. odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu, a kako je i odlučeno u izreci ove presude.

U Zagrebu, 7. ožujka 2007.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbetić, v. r.